

İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN OKUL KANTİNLERİNDE SATIN ALMA DAVRANIŞLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

İrfan ATEŞOĞLU*

ÖZET

İlköğretim çağındaki çocuklar zamanlarının büyük bir bölümünü okulda geçirmektedirler. Çocuklar okulda buldukları süre içinde gıda ihtiyaçlarını genellikle okul kantininden karşılamaktadırlar. Bu nedenle ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin okul kantinlerinde satın alma davranışları araştırılmıştır. Araştırma kapsamına 4. ve 5. sınıf öğrencileri alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler okul kantininden en çok satın aldıkları ürünlerin su, simit-poğaç, bisküvi-kraker-kek, meyve suyu, çikolata-şeker, cips ve ayran olduğu görülmektedir. Öğrenciler okul kantininden ürün satın almalarının en önemli nedeni olarak okulda acıkma ve susamalarını belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim Öğrencileri, Satın Alma Davranışı, Kantin

A STUDY ON PURCHASING BEHAVIOR OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS IN CANTEENS

ABSTRACT

Students, in the age of primary education, spend most of their time in school. And in this time, they usually satisfy their food need from school canteens. For this reason, this survey on purchasing behavior of primary education level students has been conducted. There are 4th and 5th grade students in the scope of the study. According to the survey study, water, bagel, pastry, cookies, cracker, cake, fruit juice, chocolate, crisps and buttermilk are the most purchased products by pupils. Also, pupils claimed that the reasons for purchasing in school are getting hungry and thirsty.

Key Words: Pupils, Purchasing Behavior, Canteen

* Yrd.Doç.Dr. İrfan ATEŞOĞLU, Süleyman Demirel Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, Isparta, Türkiye, irfanatesoglu@sdu.edu.tr

GİRİŞ

Bir eğitim – öğretim yılı süresi ve tam gün eğitim süresi göz önüne alındığında ilköğretim öğrencilerinin zamanlarının büyük bir bölümünü okulda geçirdikleri görülmektedir. İlköğretim çağındaki çocukların gıda seçimlerini etkileyen en önemli sosyalleşme aracı okullardır. İlköğretim okulları aileden sonra çocukların ilk defa bağımsız olarak alışveriş yaptıkları ortamlardır.

İlköğretim çağındaki büyüme ve gelişme çağında olduklarından dolayı kısa sürelerde açlık hissetmektedirler. İlköğretim öğrencileri bu ihtiyaçlarını genellikle okul kantinlerinden karşılamaktadırlar. Dolayısıyla okul kantinleri ilköğretim öğrencilerinin büyüme ve gelişmelerine etkilerinin yanı sıra tüketici olarak sosyalleşmelerinde de önemli rol oynamaktadır.

1. ÇOCUKLARIN TÜKETİCİ OLARAK SOSYALLEŞMESİNDE OKUL KANTİNLERİNİN ROLÜ

Çocukların tüketici olarak davranışları, tüketicinin sosyalleşmesi kavramı içinde ele alınmaktadır. Çocukların tüketici olarak sosyalleşme sürecini bireysel faktörler, sosyalleşme araçları ve öğrenme sistemleri etkilemektedir.(Hayta, 2008:168) Bireysel faktörler sosyo-ekonomik düzey, yaş ve cinsiyetten oluşmaktadır.(Ersoy,2005:31) Sosyalleşme araçları aile, arkadaş grubu, okul, kitle iletişim araçları ve perakendecilerdir. (Moschis vd., 1978:601, McNeal, Ji, 1999:345, Dotson, Hyatt, 2005:37)Bilişsel gelişme ve sosyal öğrenme modeli tüketicinin sosyalleşmesi araştırmalarında faydalanılan iki kuramsal modeldir.(John, 1999:184)

Perakendeciler çocukların tüketici olarak sosyalleşmesini etkileyen sosyalleşme araçlarından birisidir.(McNeal, Ji, 1999:347) Çocukların sık ve düzenli bir şekilde perakendecileri gezmeleri, perakendecilerin çocuklara yönelik olarak sunduğu imkanlar, perakendeci personelinin çocuk tüketicilere yönelik olumlu davranışları ve arkadaş grubu gibi faktörler, perakendecilerin çocukların tüketici olarak sosyalleşmesine katkıda bulunmaktadır.(McNeal, Ji, 1993:347, Datson, Hyatt, 2005:37)

Okul kantinleri perakendeci işletmelerden biridir. Türk Dil Kurumu Sözlüğüne göre kışla, fabrika, okul vb. yerlere kantin denilmektedir. (<http://www.tdk.gov.tr/TR/Genel/SozBul.kantin>) Başka bir tanıma göre kantin; çoğunlukla bir mesleki ortamdan dolayı birbirine bağlı kişilerin oluşturduğu ve açık olarak tanımlanmış gruplara genellikle indirimli fiyatlarla yiyecek ve içecek satışı yapan yerlerdir. Örneğin; fabrika, büro ve okul kantinleri.(Gündoğan, 2008:4)

Okul kantinleri diğer kantinlerden ayrı bir önem taşımaktadır. Çünkü okul kantinlerinden alışveriş yapan öğrenciler açısından beslenme, buldukları yaş itibari ile diğer gruplara göre daha büyük önem arz etmektedir. Öğrencilerin büyük bir kısmının okul kantinlerinden alışveriş yaptıkları düşünüldüğünde de okul kantinlerinin de bu yaş grubu çocuklarının beslenmesinde önemli bir yeri olduğu görülmektedir. (Gündoğan, 2008:4)

Çocuklarda büyüme ve arkadaş çevresi gibi faktörlere bağlı olarak bu dönemde düzensiz öğünler, ayaküstü atıştırmalar ve ev dışında yemek yemeler daha çok görülmektedir. Fakat okul çağı çocuklarının beslenmesinde asıl amaç sağlıklı gelişme ve büyümeyi sağlamaktır. Çocuklukta kazandırılan sağlıklı beslenme alışkanlıklarının yerleştirilmesinde okul önemli bir rol oynamaktadır. (Gündoğan, 2008:4) Çocukların neredeyse günlük bir öğünlerini okul kantinlerinden karşılıyor olması nedeniyle kantinler ilköğretim öğrencilerin tüketim alışkanlıklarında büyük önem taşımaktadır.

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

2.1. Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Kısıtları

Eğitim ve öğretim dönemlerinde ilköğretim çağındaki çocukların zamanlarının büyük bölümünü okulda geçirmektedirler. Öğrenciler okulda geçirdikleri zaman içinde ihtiyaçlarını karşılamak için genellikle okul kantininden alışveriş yapmaktadırlar. Bu çalışmanın amacı ilköğretim birinci kademedeki öğrencilerin kantin tüketim alışkanlıklarını araştırmaktır.

Araştırmanın evrenini Isparta il merkezinde bulunan ve tam gün eğitim veren ilköğretim birinci kademe öğrencileri oluşturmaktadır. Isparta il merkezinde tam gün eğitim ve öğretim veren 47 ilköğretim okulu bulunmaktadır. Bu okulların 7 tanesinde kantin bulunmamaktadır.

Araştırmanın ilköğretim 4. Ve 5. Sınıf öğrencilerini kapsaması bu çalışmanın en önemli sınırlılığını oluşturmaktadır. Araştırma sonuçları Isparta il merkezi ile sınırlı olup, sonuçların Türkiye için genellemesi söz konusu değildir.

2.2. Örneklem

Araştırmanın örneklemini ilköğretim okullarının birinci kademesinde yer alan 4. ve 5. sınıflarda okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. 1, 2 ve 3. sınıflarda okuyan öğrencilerin anket formunu cevaplamada yetersizlikler olabilir düşüncesiyle bu sınıflar araştırma kapsamına alınmamıştır. İlköğretim okullarının ikinci kademesinde yer alan öğrencilerin kantin tüketim alışkanlıkları ayrı bir araştırma konusu olacağı düşüncesiyle araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri anket tekniği ile toplanmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin demografik özelliklerini, ikinci bölüm ise öğrencilerin kantinlerde satın alma davranışlarını belirlemeye yönelik soruları kapsamaktadır. Veri toplama aracı olarak geliştirilen anket formundaki soruların işlevliliğini belirlemek amacıyla 20 öğrenci üzerinde bir ön uygulama yapılmıştır. Araştırma verileri 2010 Nisan ayı içinde toplanmıştır. Anket Isparta il merkezinde bulunan ilköğretim okullarında kolayda örnekleme yöntemiyle seçilen toplam 420 katılımcıya uygulanmış ve anketlerin tamamı değerlendirmeye uygun olduğu için 420 anket formu elde edilmiştir. Veriler toplanırken katılımcılarda gönüllülük ilkesi esas alınmıştır. Anketler üzerinde istatistiksel analizler yapılmak üzere veriler SPSS paket programına aktarılmıştır. Araştırma kapsamındaki öğrencilerin okul kantinlerinden satın aldıkları ürünleri ve satın alma nedenlerini belirlemek amacıyla verilen cevapların ortalaması alınmıştır. Öğrencilerin okul kantinlerinden satın aldıkları ürünler ve satın alma nedenleri cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Mann-Whitney U testi kullanılmıştır.

2.4. Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Araştırma kapsamındaki öğrencilere ait cinsiyet, sınıf ve haftalık harçlık miktarı ile ilgili veriler aşağıda verilmektedir.

Tablo 1: Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Cinsiyet	n	%
Kız	202	48,1
Erkek	218	51,9
Toplam	420	100,0
Sınıf	n	%
4.Sınıf	176	41,9
5.Sınıf	244	58,1
Toplam	420	100
Harçlık Miktarı	n	%
Hiç Almıyorum	27	6,4
1 TL	227	54,0
2 TL	48	11,4
3 TL	21	5,0
5 TL	60	14,3
5 TL +	37	8,3
Toplam	420	100,0

Tablo 1'e göre; araştırma kapsamındaki kız öğrenci oranı % 48,1 erkek öğrenci oranı ise % 51,9'dur. Öğrencilerin %41,9'u 4.sınıfa, %58,1'i 5.sınıfa devam etmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %6,4'ü harçlık almamaktadır. Öğrencilerin %54'ü 1TL, %11,4'ü 2TL, %5'i 3TL, %14,3'ü 5TL ve % 8,3'ü 5TL'sından fazla haftalık harçlık almaktadırlar. Kınay, okul kantin uygulamaları hakkında anne baba görüşleriyle ilgili yaptığı araştırmada ailelerin %82.6'sı ilköğretimdeki çocuklarına harçlık verdiklerini ve %17,4'ü ise harçlık vermediklerini belirtmişlerdir.(Kınay, 2006:45) Uyar, ilköğretim okullarındaki kantinlerin hizmet kalitesi karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri isimli çalışmasında ortalama olarak öğrencilerin %94.86'sının okula harçlık getirdiği, 5,14'ünün harçlık getirmediğini saptamıştır.(Uyar, 2006:46)

Kınay'ın araştırmasında aileler %23,3'ü çocuklarına günlük 1 YTL verdiklerini, %14.2'si haftalık 5 YTL verdiklerini söylemişlerdir. Güneylü araştırmasında öğrencilerin harçlıklarını %23.8'i haftalık ve %23.4'ü günlük olarak aldıkları saptanmıştır. Yetkin çalışmasında, öğrencilerin %40,8'inin günlük olarak harçlık aldığını, %19,9'unun gerektiği zaman harçlık aldığını belirtmiştir. Harçlık almayan öğrencilerin oranı %2,4'dür. (Kınay, 2006:45) Millward Brown Türkiye'nin son olarak gerçekleştirdiği Çocuk ve Harçlık Araştırmasına göre her 10 çocuktan 6'sının her gün harçlık aldığı ortaya çıkarken, yine 10 çocuktan 2'si harçlığını haftalık olarak almaktadır. Anne ve babaların verdiği harçlık miktarı ise aileden aileye 1 ila 5 TL arasında değişiklik göstermektedir.(Millward Brown Türkiye, 2009)

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırmaya katılan öğrencilerin haftalık olarak okul kantininden alışveriş sıklığı, zamanı, hangi ürünleri satın aldıkları ve satın alma nedenleri incelenecektir.

Tablo 3: Kantinden Alışveriş Sıklığı ve Zamanı

Alışveriş Sıklığı	n	%
Hiç yapmıyorum	61	14,5
Haftada bir kez	204	48,6
İki günde bir	59	14,0
Her gün	96	22,9
Toplam	420	100,0
Alışveriş Zamanı	n	%
Sabah okula geldiğim zaman	42	10,0
Öğleden önce teneffüs aralarında	213	50,7
Öğle arasında	98	23,3
Öğleden sonra teneffüs arasında	38	9,0
Okul çıkışında	29	6,9
Toplam	420	100,0

Tablo 3'e göre; araştırmaya katılan öğrencilerin %14,5'i okul kantininden alışveriş yapmadıkları, %48,6'sı haftada bir kez, %14'ü iki günde bir, %22,9'u her gün okul kantininden alışveriş yaptıkları görülmektedir. Buna göre öğrencilerin çoğunluğu haftada bir kez okul kantininden alışveriş yapmaktadırlar. Öğrencilerin %10'u sabah okula geldiklerinde, %50,7'si öğleden önceki teneffüs aralarında, %23,3'ü öğle arası, %9'u öğleden sonra teneffüs arasında ve %6,9'u okul çıkışında okul kantininden alışveriş yapmayı tercih etmektedirler. Öğrencilerin kantinden alışveriş yapma zamanları en çok öğleden önceki teneffüsler arası olması öğrencilerin bir-iki ders sonra açlıklarını gidermek istemeleriyle açıklanabilir.

Tablo 4: Kantinden Satın Alınan Yiyecek ve İçecek

		Hiçbir zaman	Ara sıra	Çoğu zaman	Toplam	Ortalama
Su	n	150	161	109	420	1,90
	%	35,7	38,3	26,0	100,0	
Simit, Poğaç	n	137	206	77	420	1,86
	%	32,6	49,0	18,3	100,0	
Bisküvi Kraker Kek	n	120	257	43	420	1,82
	%	28,6	61,2	10,2	100,0	
Meyve Suyu	n	146	203	71	420	1,82
	%	34,8	48,3	16,9	100,0	
Çikolata Şeker	n	162	198	60	420	1,76
	%	38,6	47,1	14,3	100,0	
Cips	n	187	182	51	420	1,68
	%	44,5	43,3	12,1	100,0	
Ayran	n	196	166	58	420	1,67
	%	46,7	39,5	13,8	100,0	
Tost, Hamburger	n	183	199	38	420	1,65
	%	43,6	47,4	9,0	100,0	
Kola, Gazoz Vb.	n	233	141	46	420	1,55
	%	55,5	33,6	11,0	100,0	
Süt	n	247	123	50	420	1,53
	%	58,8	29,3	11,9	100,0	
Çay	n	356	48	16	420	1,19
	%	84,8	11,4	3,8	100,0	

Tablo 4'e göre; öğrencilerin kantinden satın aldığı ürünlerin, tercih edilme sıklıklarını gösteren yukarıdaki tabloya bakıldığında; en yüksek ortalamanın suya ait olduğu görülmektedir. Bu tabloya göre öğrenciler, başta su olmak üzere, simit-poğaç, bisküvi-kraker-kek, meyve suyu, çikolata-şeker, cips ve ayranı diğer ürünlere göre daha fazla tüketmektedirler. Öğrencilerin kantinden en az satın aldıkları ürünün çay olduğu görülmektedir.

İlköğretim okul bahçelerinde öğrencilerin su ihtiyacını karşılamak için çeşmelerin bulunmasına rağmen içecek olarak en çok su satın alınması öğrencilerin ambalajlı su tüketimine doğru yöneldiklerini göstermektedir. Güneyli, farklı sosyo-ekonomik düzeydeki semtlerdeki ilköğretim çocuklarının beslenme durumlarıyla ilgili araştırmasında çocukların en çok simit satın aldıklarını bulmuştur. Oktar ve Şanlıer, öğrencilerin okul kantininden en çok simit, bisküvi ve kolalı içecekleri tercih ettiklerini belirlemiştir.(Akınay, 2006:29,32) Akınay'ın çalışmasına katılan anne ve babalar çocuklarının okul kantininden en çok tost, simit ve poğaçaya tükettiklerini düşünmektedirler. Uyar'da araştırmasında ilköğretimdeki öğrencilerin gıda ürünleri olarak en çok simit, poğaçaya, bisküvi ve çikolata, içecek olarak da gazlı içecekleri satın aldıklarını bulmuştur.(Uyar, 2006:51) Finch ve arkadaşlarının yaptığı araştırma öğrencilerin kantinden az sağlıklı ve yüksek şekerli içecekler satın aldıklarını bulmuşlardır.(Finch vd, 2006:250) Buna göre araştırma sonucunun önceki araştırma sonuçlarıyla benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Tablo 5: Öğrencilerin Kantinden Satın Aldıkları Ürünlerin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Cinsiyet	n	Mean	p
Bisküvi Kraker Kek	Kız	202	225,38
	Erkek	218	196,71
Tost, Hamburger	Kız	202	193,59
	Erkek	218	226,17
Simit, Poğaçaya	Kız	202	202,49
	Erkek	218	217,92
Kola, Gazoz Vb	Kız	202	193,84
	Erkek	218	225,94
Meyve Suyu	Kız	202	212,5
	Erkek	218	208,64
Ayran	Kız	202	217,71
	Erkek	218	203,82
Süt	Kız	202	214,38
	Erkek	218	206,9
Su	Kız	202	225,38
	Erkek	218	196,72
Çay	Kız	202	211,61
	Erkek	218	209,47
Çikolata Şeker	Kız	202	223,38
	Erkek	218	198,57
Cips	Kız	202	205,91
	Erkek	218	214,75

İlköğretim öğrencilerinin okul kantinlerinden satın aldıkları ürünler cinsiyete göre karşılaştırıldıklarından bisküvi-kraker-kek, tost-hamburger, kola-gazoz ve su tüketiminde kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 6: Öğrencilerin Kantinden Satın Alma Nedenleri

		Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen katılmıyorum	Toplam	Ortalama
Okulda acıktığım ve susadığım için kantinden alışveriş yapıyorum	n	28	48	77	188	79	420	3,58
	%	6,7	11,4	18,3	44,8	18,8	100	
Okulda yemekhane olmadığı için kantinden alışveriş yapıyorum	n	78	69	53	143	77	420	3,17
	%	18,6	16,4	12,6	34,0	18,3	100	
Kantinde arkadaşlarıma yiyecek - içecek ısmarlamak için kantinden alışveriş yapıyorum	n	91	98	87	113	31	420	2,75
	%	21,7	23,3	20,7	26,9	7,4	100	
Arkadaşlarımı bir şey yerken ve içerken gördüğüm için kantinden alışveriş yapıyorum	n	151	117	79	56	17	420	2,22
	%	36,0	27,9	18,8	13,3	4,0	100	
Ailem yönlendirdiği için kantinden alışveriş yapıyorum	n	176	98	53	69	24	420	2,21
	%	41,9	23,3	12,6	16,4	5,7	100	
Öğretmenlerim yönlendirdiği için kantinden alışveriş yapıyorum	n	170	99	70	58	23	420	2,20
	%	40,5	23,6	16,7	13,8	5,5	100	
Reklamın etkisi ile kantinden alışveriş yapıyorum	n	227	104	50	27	12	420	1,79
	%	54,0	24,8	11,9	6,4	2,9	100	

İlköğretim öğrencilerinin okul kantinlerinden satın alma nedenlerine bakıldığında en önemli nedenin öğrencilerin okulda buldukları süre içinde acıkmaları ve susamaları olduğu görülmektedir. İlköğretim çağındaki çocukların büyüme ve gelişme çağında olması kısa sürede açlık ve susuzluk hissetmelerine ve bu ihtiyaçlarını karşılamak için de okul kantinini tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Okulda yemekhanenin olmaması nedeniyle öğrencilerin kantini tercih etmeleri okulda buldukları sürede beslenme ihtiyaçlarını karşılama ilgili olduğu söylenebilir. Öğrencilerin kantin tercih etmelerindeki üçüncü ve dördüncü neden arkadaş etkisi ile açıklanabilir. Aile ve öğretmen yönlendirmesi öğrencilerin okul kantininden alışveriş yapmalarının diğer nedenlerindedir. Reklamlar ise öğrencilerin okul kantininden satın alma nedenleri arasında en az

etkiye sahip olan faktör olarak görülmektedir. Okul kantinlerinde sınırlı sayıda ürün ve marka bulunması reklamların etkisinin düşük olmasına neden olmuş olabilir.

Tablo 7: Cinsiyete Göre Kantinden Satın Alma Nedenlerinin Karşılaştırılması

Cinsiyet	n	Mean	p
Okulda acıktığım ve susadığım için kantinden alışveriş yapıyorum	Kız	202	216,16
	Erkek	218	205,26
Okulda yemekhane olmadığı için kantinden alışveriş yapıyorum	Kız	202	205,7
	Erkek	218	214,94
Öğretmenlerim teşvik ettiği için kantinden alışveriş yapıyorum	Kız	202	207,51
	Erkek	218	213,27
Arkadaşlarımı bir şey yerken ve içerken gördüğüm için kantinden alışveriş yapıyorum	Kız	202	212,52
	Erkek	218	208,63
Kantinde arkadaşlarıma yiyecek - içecek ismarlamak için kantinden alışveriş yapıyorum	Kız	202	205,85
	Erkek	218	214,81
Evde kahvaltı yapmadığım için kantinden alışveriş yapıyorum	Kız	202	203,51
	Erkek	218	216,98
Reklamın etkisi ile kantinden alışveriş yapıyorum	Kız	202	208,54
	Erkek	218	212,32

İlköğretim öğrencilerinin okul kantinlerinden alışveriş yapma nedenleri cinsiyet açısından karşılaştırıldığında kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Kız ve erkek öğrenciler aynı nedenlerle okul kantinlerinden alışveriş yapmaktadırlar.

4. SONUÇ

İlköğretim öğrencileri zamanlarının büyük bir bölümünü okulda geçirmekte ve bu süre içinde yiyecek ve içecek ihtiyaçlarını okul kantinlerinden sağlamaktadırlar. Bundan dolayı ilköğretim öğrencilerinin okul kantinlerinde bir tüketici olarak satın alma davranışları araştırılmıştır.

Araştırma Isparta il merkezinde yer alan, tam gün eğitim – öğretim veren ve kantin bulunan ilköğretim okullarında yapılmıştır. Araştırma kapsamına 4. ve 5. sınıf öğrencileri alınmış olup kız öğrenci oranı % 48,1 erkek öğrenci oranı ise % 51,9'dur. Öğrencilerin %41,9'u 4.sınıfa, %58,1'i 5.sınıfa devam etmektedir. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin %6,4'ü harçlık almamakta,

%54'ü 1TL, %11,4'ü 2TL, %5'i 3TL, %14,3'ü 5TL ve % 8,3'ü 5TL'sından fazla haftalık harçlık almaktadırlar. Öğrencilerin haftalık olarak kantinden alışveriş yapma oranlarına bakıldığında öğrencilerin %14,5'i okul kantininden alışveriş yapmamakta, %48,6'sı haftada bir kez, %14'ü iki günde bir, %22,9'u her gün alışveriş yapmaktadırlar. Öğrencilerin % 10'u sabah okula geldiklerinde, %50,7'si öğleden önceki teneffüs aralarında, %23,3'ü öğle arası, %9'u öğleden sonra teneffüs arasında ve %6,9'u okul çıkışında okul kantininden alışveriş yapmayı tercih etmektedirler

Araştırmaya katılan öğrencilerin kantinden en çok satın aldıkları ürünler başta su olmak üzere, simit-poğaç, bisküvi, meyve suyu, çikolata-şeker gibi gıda maddeleri olduğu görülmektedir. Öğrencilerin kantinden en az satın aldıkları ürün ise çaydır. Öğrencilerinin okul kantinlerinden satın alma nedenleri incelendiğinde en önemli nedenin öğrencilerin okulda buldukları süre içinde acıklar ve susmalar olduğu ortaya çıkmaktadır. Diğer nedenler ise önem sırasına göre okulda yemekhanenin olmaması, arkadaş etkisi, aile ve öğretmen yönlendirmesi ve reklam etkisi olarak sıralanmaktadır.

KAYNAKÇA

- Akınay, Armağan Can. (2006). Okul Kantin Uygulamaları Hakkında Anne Baba Görüşleri, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Dotson, Michael J., Eva M. Hyatt. (2005). "Major Influence Factors In Children's Consumer," *Journal of Consumer Marketing*, Vol. 22, No. 1:35-42.
- Ersoy, Seher. (2005) "Ergenlik Dönemindeki Tüketicinin Sosyalleşme Sürecine Bireysel Faktörlerin Etkisi," *Karınca*, Sayı:823, 31-35.
- Finch, Meghan, Rachel Sutherland, Michelle Harrison, Clare Collins. (2006). "Canteen purchasing practices of year 1-6 primary school children and association with SES and weight status," *Australian and New Zealand Journal of Public Health*, Vol. 30, Issue 3, 247 - 251.
- Gündoğan, Nasuf. (2008). Okul Kantinlerinde Çalışan Personelin Beslenme, Hijyen Ve Sanitasyon Konularında Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Aile Ekonomisi Ve Beslenme Eğitimi, Ankara.
- Hayta, Ates Bayazit. (2008). "Socialization of the Child as a Consumer," *Family and Consumer Sciences Research Journal*, 37:167-184.

- John, Deborah Roedder. (1999). "Consumer Socialization of Children: A Retrospective Look at Twenty-Five Years of Research," *Journal of Consumer Research*, Vol.26: 183-213.
- McNeal, James U., Mindy F. Ji, (1999). "Chinese Children as Consumers: an Analysis of Their New Product Information Sources," *Journal Of Consumer Marketing*, Vol. 16 NO. 4:345-362.
- Millward Brown Türkiye. (2009). "Çocuk ve Harçlık Araştırması," <http://www.egitim-blog.com/finans-egitimi-kriz-cocuklarin-harcliklarini-da-vurdu/>, 13.10.2009
- Moschis, George P., A. Gilbert, JR. Churchill. (1978). "Consumer Socialization: A Theoretical and Empirical Analysis," *Journal of Marketing Research*, Vol. XV:601:599-609.
- Uyar, M. Fatih. (2006). Ankara'nın Çankaya İlçesindeki İlköğretim Okullarındaki Kantinlerin Hizmet Kalitesi Karşılaşılan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- www.tdk.gov.tr/TR/Genel/SozBul.kantin, 9.13.2010